

Zondag 3 november 1918 – enige editie

Vluchtelingen uit Noord-Frankrijk en België.

Omtrent de voeding van de vluchtelingen, die de afgelopen weken ons land binnenkwamen, meldt men ons: het rantsoen, dat aan de vluchtelingen wordt gegeven, is ruimer dan door ons volk wordt genoten. Dit geschiedt in de eerste plaats, omdat de mensen thans in uitgeputte toestand verkeren, maar bovendien, omdat al hetgeen ze verbruiken, in natura wordt teruggegeven door de Reliefcommissie en de Franse regering. Er wordt dus niets onttrokken aan ons eigen volk. Trouwens de porties, welke thans worden uitgedeeld, zijn nog geringer dan die, welke aan de vluchtelingen, toen ze nog in hun woonplaatsen vertoefden, werden verstrekt door de Reliefcommissie.

Te Leek (Groningen) worden 900 à 1000 vluchtelingen verwacht.

Levensmiddelen aan Nederlanders in België.

De commissie tot voorziening van noodzakelijke levensmiddelen in België deelt ons mede, dat de zending van levensmiddelenpakketten aan Nederlanders in België nog steeds wordt voortgezet.

Uitsluitend zijn, ingevolge de gewijzigde toestand, de zendingen voor Gent en Brugge voorlopig stopgezet.

Rotterdam - Belgen.

Onder de leiding van de Belgische kring is gistermiddag de Belgische kolonie op het Noordplein bijeengekomen om een stille hulde te brengen aan de Belgen, die hier ter stede een laatste rustplaats op de rooms-katholieke begraafplaats in Crooswijk gevonden hebben.

In de stoet, die zich op het Noordplein vormde en die voorafgegaan werd door Belgische geïnterneerde militairen, dragende bloemstukken waaraan linten in de Belgische kleuren bevestigd waren, liepen mee, de heer Hermans Ausloos, president van het Comité Belge, H. Collas, president van de Belgische kring met hun medebestuurders, Janssen, vice-consul van België als vertegenwoordiger van de consul-generaal van België, commandant Stevens, luitenant-kolonel De Clercq, verschillende officieren, soldaten en Belgische families.

Op de begraafplaats werden op elk der graven van de alhier overleden Belgen, waaronder de consul-generaal Goffart, majoor Diegeryck de ouderdomsdeken van de Belgische Kring J. B. Adriaansens, een bloemstuk gelegd.

Dit huldebetoon geschiedde gisteren in verband met Allerzielendag. Het geheel was een eenvoudige, maar van eerbied getuigende plechtigheid.

De aalmoezenier der Belgen, pater K. de Temmerman heeft gistermorgen in de kapel in de Eendrachtstraat een mis van requiem opgedragen.

Vluchtelingen uit Noord-Frankrijk en België.

Naar ons uit Eindhoven wordt gemeld, staan nabij Borkel en Schaft wel 18.000 mensen over de grens.

Wolff komt nog eens naar aanleiding van de eisen van schadeloosstelling voor de vernielingen door de Duitse troepen in Vlaanderen aangericht, terug op de schade, die de blokkade aan de gezondheidstoestand van het Duitse volk heeft berokkend. Het telegram beroept zich daartoe op de officiële statistieken omtrent de Duitse volksgezondheid. De gezondheidsraad van het rijk heeft de

gegevens dienaangaande pas tot december 1917 algemeen goed gemaakt. De opgaven over 1918 geven natuurlijk een heel wat somberder beeld.

Ten gevolge van ondervoeding is niet alleen de werkkracht erg afgenomen, maar bovendien is de vatbaarheid voor allerhande ziekten gestegen, in de eerste plaats voor maag- en darmaandoeningen. De wonden genezen langzamer, de weerstandskracht bij operaties heeft geleden en hartziekten zijn in aantal gestegen. Meestal hebben deze een snel dodelijk verloop. Onder de namen hartzwakte, longontsteking, darmcatarrh en waterzucht verbergt zich veelal een en dezelfde oorzaak: slechte voeding.

Draadloos wordt van Duitse zijde gemeld dat er bij het bommen werpen door de vliegers der geallieerden op Ath en het beschieten van La Tombe, Warchin, Antoing, Bourgon, Maubray en andere plaatsen in de buurt van Doornik tien burgers zijn gedood en acht zwaar gewond. Bij een bomaanval op Quaregnon, de 27^e oktober werden 24 burgers gedood en 110 gewond. In de nacht van de 28^e oktober werd La Groise met gassen en brandgranaten beschoten, waarbij tal van Franse burgers blind zijn geworden.

Van de Zeeuws Vlaamse grens.

Onze bijzondere correspondent seint uit Sas van Gent:

Ik kom zoeven uit het donker geworden Zelzate in het stikdonkere Sas van Gent terug, waar ik op de tast de weg vind naar het telegraafkantoor. Zelzate, een belangrijke industrieplaats, voornaam knooppunt van spoorwegen, is door de teruggetrokken Duitsers "gruendlich abgearbeitet", en wel volkomen "programmamaessig". De spoorlijnen zijn op keurige afstanden van 50 meter stelselmatig

opgeblazen, evenals het emplacement, de draaischijven en de wissels. Hierdoor is van het station niet veel overgebleven. De fabrieken, die legeropslagplaatsen waren, zijn in brand gestoken. Om klokslag één uur, zoals vooruit was aangekondigd, hebben ze de spoorbrug over het kanaal Terneuzen-Gent in de lucht laten vliegen. Van de meeste particuliere huizen zijn de ruiten gesprongen, en verschillende gevels zijn beschadigd. Het vee en de paarden, die te half acht op de markt opgeëist waren, zijn meegevoerd. Per slot is het maar een klein gedeelte, dat hier over de grens is gebracht kunnen worden en, na keuring door de veterinaire dienst, toegelaten.

Een groot deel van de Belgische bevolking is eigenmachtig door de ontladen draad heen gebroken. Welgestelden werden hier later door bevriende families per rijtuig met equipage afgehaald. Sommigen per auto; er kwamen er velen per fiets en te voet, ze droegen alleen het kostbaarste van hun bezittingen mee en ze bleken van proviand, van vet, enz. veel beter voorzien dat de mensen in onze misdeelde grensprovincie. De mensen trekken naar Holland, bevreesd voor de stukken van wat er rusteloos, maar eindeloos voort werd opgeblazen. Bovendien snakken zij er naar om eindelijk op onze grens weer eens de vrije lucht in te ademen, en algemeen was de vreugde over de aftocht der Duitsers.

Inderdaad schijnt het gehele Duitse leger hier thans uit Vlaanderen over het kanaal te zijn teruggetrokken in de richting van Antwerpen. Over de positie der geallieerden verneem ik alleen maar geruchten. Sommige mensen, langs de grens gekomen, vertellen dat er vanmorgen te Boekhoute schermutselingen hebben plaats gehad tussen hun verkenners en de achtergebleven Duitse posten, die een kanon bedienden, dat opgesteld was voor de Posthoorn. Deze enkele Duitsers zouden gesneuveld of gewond zijn achtergebleven. Anderen delen met stelligheid mee, dat de eerste cavaleriepattouilles der

geallieerden Assenede hebben bereikt. Maar van andere zijde verneem ik, dat ze nog niet verder dan Eeklo zouden zijn gevorderd.

Klaarblijkelijk hebben de vliegers der geallieerden, die ik hier vanochtend zag vliegen, verteld, dat de Duitsers Noord-Vlaanderen hebben ontruimd. Sedert vanmiddag 4 uur zwijgt althans hun geschut. Enkele Duitse posten hebben zich over de Zeeuws Vlaamse grens laten interneren.

Vanmiddag in Zelzate zag ik de laatste Duitsers bezig om in het kanaal de ducdalven op te blazen. Het kanaal drijft vol wrakhout, en daartussen zag ik zelfs dwarsliggers met gekromde spoorrails er tussen. Tijdig werd de bevolking aangekondigd, dat niemand na drie uur de voetbrug over het kanaal mocht passeren, daar die dan tot springen zou worden gebracht. Ik zag de manschappen bezig onder de brug om dit vernielingswerk voor te bereiden. De nieuwsgierige Zelzatenars werden toen door de Duitse militairen op een afstand teruggedreven. De mensen moesten hun huizen in de buurt verlaten.

Toen werden enige malen dringende fluitsignalen gegeven. Er ontstond een dodelijke stilte en klokslag drie uur, Duitse tijd, sloeg een ontzettende ontploffing haast allen, die er op enige afstand vandaan stonden, tegen de grond. Enige reusachtige kratervlammen, zwart gekamd, stegen ten hemel en vergingen in smook. Fluitend en gierend sisten de scherven van de stalen brug als in een woeste fontein de lucht in. Meteen was heel het dorp achter een smookgordijn verborgen. Dat dreef langzaam weg op de wind over Sas van Gent heen. Het water van het kanaal, in een deining, zag roetzwart. Na enkele minuten zagen wij de prachtige stalen brug met zijn boogspanning in het water neergekronkeld liggen. De hoofden stonden er nog, ook het monumentale brughuis en wonder boven wonder is er geen scherf over onze grens te komen, maar slechts enkele ruiten zijn gesprongen. Hiermee is dus de verbinding over het

kanaal achter het Duitse leger vernield. Opmerkelijk is het, dat bij al deze explosies, die nog lange tijd voortduurden, in Zelzate geen mensen schijnen gewond te zijn.

Na deze barbaarse apotheose waarden nog enkele Belgische burgers rond. De achtergelaten Duitse verdedigingsposten kwamen nu en dan uit de loopgraven aan de oostkant van het kanaal, anderen kookten hun potje in de ontruimde gebouwen. Zij hebben nu de voeling met de weggetrokken troepen verloren, naar ik uit gezaghebbende bron vernam, met order om zich hier niet langer dan vijf dagen te verdedigen. Daarna laten ze zich waarschijnlijk in Nederland internen.

Zoals men weet, is reeds de vorige week het tiende Duitse legerkorps hier drie dagen achtereen over de nu opgeblazen voetbrug van Zelzate teruggetrokken. De pontonbrug, die daarnaast lag, is vanmiddag mee de lucht in gegaan. Nu is de volkomen stilte een onwaarschijnlijke rust in dit land. Alleen flitst zo nu en dan als een bliksemlicht tegen de donkere avondhemel aan. De gevluchte Belgen zijn hun opgetogenheid moe. Ze verheugen zich alleen nog maar in een stille vredige nacht, om hun angsten weg te slapen.

Uit Sas van Gent meldde men ons gisteren:

Vanmiddag bracht ik een bezoek aan het westelijk deel van Zelzate. De grote brug was nog bezet, er vertrok van deze zijde nog een vrachtauto die tevens een aantal mannen meevoerde. Op de overwegen naar het station stonden nog overal wachtposten, die echter alles voorbij lieten. Duitse marinesoldaten hielpen zelfs Belgische gezinnen die naar Nederland gingen om bagage en huisraad te dragen. Velen zijn uit vrees voor gevechten als het geallieerde leger komt, naar Nederland uitgeweken. Over het algemeen zijn weinig huizen vernield, wel zijn van vele de ruiten

gesprongen, ook in het stationsgebouw. De draaischijf en alle lijnen zijn vernield. Grote kraters wijzen de plaats der mijnen aan, ten oosten van het kanaal is een sterk bezette stelling der Duitsers, die nog voortdurend werken laten springen. De grote brug is nog niet opgeblazen. Er heerst aan de grens grote drukte van nieuwsgierigen, die echter op een afstand worden gehouden. Van het vorderen der geallieerden is hier nog niets te bespeuren.

Om tien voor vier steeg een machtige rookwolk op, daarna hoorde men een ontzaglijke knal en toen na enkele minuten de rook optrok, bleek de fraaie brug te zwaar vernield. Ze ligt in het kanaal.